

Omezení svéprávnosti není jedinou možnou volbou

Může se stát nám nebo někomu z našich blízkých, že se ocitne v situaci, kdy nebude schopen sám právně jednat. Nejčastěji to znamená, že není schopen v důsledku své nemoci nebo svého postižení sám si vyřídit své záležitosti na úřadech, pochopit a podepsat souhlas se zákrokem v nemocnici či domyslet následky podpisu smlouvy. Nabízí se pak nejrůznější podpůrná opatření.

Základní myšlenkou podpůrných opatření je umožnit osobě, která má narušenou schopnost právně jednat, aby ji v jejím rozhodování někdo pomáhal. Tedy ne, aby jednal za ni, ale aby jednal společně s ní.

Předběžné prohlášení

Člověk si může v očekávání vlastní budoucí nezpůsobilosti právně jednat např. z důvodu postupující duševní nemoci (např. demence) předem stanovit, jak se mají jeho záležitosti spravovat, aby je spravovala určitá osoba, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem.

Takové prohlášení může být provedeno formou veřejné listiny ověřené notářem nebo soukromé listiny opatřené datem s podpisy alespoň dvou svědků. Z prohlášení by mělo být patrné, kdo jsou tito svědkové (například uvedeno jejich jméno, adresa apod.).

Nápomoc při rozhodování

Smlouvou o nápomoci člověk (podporovaný), který potřebuje nápomoc při rozhodování, protože mu v tom duševní porucha působí obtíže, může určit, aby byl podpůrce (člověk, který bude napomáhat podporovanému) přítomen při jeho právních jednáních nebo aby mu podpůrce zajistil potřebné údaje a sdělení nebo aby mu napomáhal radami např. při jednání v bance, na úřadech, u lékaře, při jednání o nájmu bytu, při změně dodavatele energií... Aby byla smlouva účinná, je potřeba ji nechat schválit soudem. Podpůrce může být např. kamarád nebo advokát.

Zastoupení členem domácnosti

Zastupovat nemocného může jeho potomek, předeek, sourozenec, manžel, partner nebo osoba, která s ním žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky. Na rozdíl od nápomoci při rozhodování zde někdo z příbuzných neradí, ale přímo dotyčného zastupuje v obvyklých záležitostech. Zastoupení musí schválit soud.

Omezení svéprávnosti

Svéprávnost je zjednodušeně řečeno způsobilost právně jednat tzn. schopnost uzavírat jakékoli smlouvy, nabývat nejrůznější práva a brát na sebe povinnosti.

Ve svéprávnosti lze člověka pouze omezit, nikoli ho svéprávnosti úplně zbavit, a to jen při vážné duševní poruše a pouze rozhodnutím soudu. Lze k němu přistoupit, pouze pokud člověku hrozí závažná újma a nestačí mírnější opatření. Omezení musí být v jeho zájmu. I když je osoba omezena ve svéprávnosti, neznamená to, že nemůže jednat v běžných záležitostech každodenního života.

Na návrh, který může podat kdokoli, rozhoduje o věci soud, který stanoví, jak a v čem se svéprávnost omezuje. Zároveň soud určí, kdo bude opatrovníkem člověka a určí rozsah jeho práv a povinností.

Užitečné internetové stránky:

<https://www.pecujdoma.cz/>

<http://www.alzheimer.cz/pravni-aspekty/podpurna-opatreni/zastoupeni-clenem-domacnosti/>

Kontakty na sociální odbory, kde je možné získat více informací:

- ▷ **Krajský úřad Zlínského kraje,**
tel. 577 043 311 www.kr-zlinsky.cz
- ▷ **Městský úřad Bystřice pod Hostýnem,**
tel.: 573 501 980, www.mubph.cz
- ▷ **Městský úřad Holešov,**
tel.: 573 521 758, www.holesov.cz
- ▷ **Městský úřad Kroměříž,**
tel.: 573 321 409, www.mesto-kromeriz.cz
- ▷ **Městský úřad Luhačovice,**
tel.: 577 197 469, www.luhacovice.cz
- ▷ **Městský úřad Otrokovice,**
tel.: 577 680 435, www.otrokovice.cz
- ▷ **Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm,**
tel.: 571 661 271, www.roznov.cz
- ▷ **Městský úřad Uherské Hradiště,**
tel.: 572 525 780, www.mesto-uh.cz
- ▷ **Městský úřad Uherský Brod,**
tel.: 572 805 360, www.uherskybrod.cz
- ▷ **Městský úřad Valašské Klobouky,**
tel.: 577 311 133, www.valasskeklobouky.cz
- ▷ **Městský úřad Valašské Meziříčí,**
tel.: 571 674 565, www.valasskemezirici.cz
- ▷ **Městský úřad Vizovice,**
tel.: 777 471 157, www.vizovice.eu
- ▷ **Městský úřad Vsetín,**
tel.: 571 491 601, www.vsetin.eu
- ▷ **Magistrát města Zlína,**
tel.: 577 630 808, www.zlin.eu